

N Á V R H HABILITAČNEJ KOMISIE

(celkové zhodnotenie uchádzača habilitačnou komisiou)

(podľa § 1 ods. 15 / § 4 ods. 11 vyhlášky 6/2005 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor¹⁾)

1. VYHODNOTENIE PLNENIA KRITÉRIÍ UCHÁDZAČA PODĽA MATERIÁLOV DODANÝCH UCHÁDZAČKOU (pedagogická a vedecká činnosť)

Pedagogická činnosť uchádzačky

O habilitačné konanie na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v odbore 2.1.23 teória literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr bola precízne spracovaná v dokumente *Stanovisko habilitačnej komisie k splneniu kritérií na začatie habilitačného konania PhDr. Gabriely Mihalkovej, PhD.* (ročník 1976). Habilitantka po ukončení vysokoškolských štúdií v roku 2000 na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity, odbor 1.1.1 Učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov, slovenský jazyk a literatúra – dejepis, rokoch 2000-2002, v rokoch 2004 -2006 pracovala ako učiteľka na dvoch základných školách v Prešove, v roku 2005 ukončila externé doktorandské štúdium v programe 81- 03-9 Teória a dejiny slovenskej literatúry a od roku 2006 pôsobí na Prešovskej univerzity: do roku 2010 na Fakulte humanitných vied Prešovskej univerzity, na Katedre knižničných a slovákistických štúdií, od roku 2010 ako odborná asistentka na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity, v Inštitúte slovákistiky a mediálnych štúdií. V roku 2012 vykonala rigoróznú skúšku (PhDr.) z predmetu Slovenský jazyk a literatúra. V súčasnosti sa jej výskum a pedagogické pôsobenie sústreďuje na výučbu predmetov (prednáška a semináre) z vývinu slovenskej literatúry 19. a 20. storočia; ide o predmety Staršia slovenská literatúra, Teória literatúry, Dejiny Slovenska.

Vedeckovýskumnú a expertíznú činnosť uchádzačky

Vedeckovýskumnú činnosť uchádzačky odborne spracovala Univerzitná knižnica Prešovskej univerzity. Do začatia prípravy habilitačného konania PhDr. Gabriely Mihalkovej, PhD. v roku 2018 štatistika jej publikačnej činnosti evidovala 90 jednotiek: monografia, učebné texty, vedecké práce doma a v zahraničí, prehľadové práce, recenzie v domácich a zahraničných tlačiarach, odborné príspevky, 1 vedecký príspevok evidovaný v databáze Web. alebo Scopus, posúdenie kvalifikačnej práce. V súhrne ide o 1 *monografiu* v domácom vydavateľstve (AAB Medzi poviedkou a románom: interpretačné prieniky do prozaických textov Rudolfa Slobodu., 2011); 3 *vysokoškolské učebnice* (ACB Podoby slovenského literárneho romantizmu, 2017; Žánre slovenského literárneho romantizmu [online], 2015; Romantizmus v literárnohistorickej a interpretačnej reflexii [online], 2013) a 48 *evidovaných jednotiek* zachytávajúcich citačnú a recenznú aktivitu habilitantky.

¹ Vyhláška 6/2005 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent alebo profesor (ďalej len „vyhláška“)

2. ZÁVERY OPONENTSKÝCH POSUDKOV K ŽIADOSTI

Na habilitačné konanie PhDr. Gabriely Mihalkovej, PhD. vypracovali posudky:

prof. PhDr. Kristína **Krnová**, CSc.

doc. Mgr. Vladimír **Barborík**, CSc.

doc. Mgr. Ivan **Jančovič**, PhD.

V posudku prof. PhDr. Kristíny Krnovej, CSc. sa zvyrazňuje

1. Zisťovanie invariantných znakov žánru PhDr. Mihalkovou, ktoré nevyplýva iba z minucióznych analýz zvoleného diela, ale aj z časopiseckých publikovaní obsahových jednotiek, z komparácie textových variantov a z textologickej analýzy. Detailná znalosť genézy diela napomáha pri identifikovaní osobitostí autorských poetík, k čomu práca ako celok smeruje;
2. Prof. Krnová ocenila šírku záberu, dôslednosť a odbornú fundovanosť, odkazy na zdroje, podmienujúce teoretickú hĺbku výstupov v habilitačnej práci, z ktorých každá naznačuje zámer budúceho monografického uchopenia témy (autorská poetika);
3. Analýzy („konceptne“) obsahujú presahy do literárnej histórie, čo je príznačné pre kontext ako celok a pre konkrétnych autorov Pavol Vilikovský, Peter Jaroš, Rudolf Sloboda, Pavol Hruz, zvlášť pre experimentálne tvarovanie žánru a funkciu literatúry v 60. rokoch, smerovanie k postmoderne v prvej polovici 70. rokov atď.
4. Posudzovateľka práce odporúča pripraviť na knižné vydanie.

Posudzovateľka po obhajobe odporúča udeliť habilitantke titul docentka v odbore 2.1.23 teória literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr.

V posudku doc. Mgr. Ivana Jančoviča, PhD. sa zvyrazňuje

1. Habilitačná práca je literárnovedne koncipovaná ako priesečník literárnej histórie a teórie literatúry s dôrazom na problematiku žánru, poetiky a teórie textu.
2. Zdôrazňuje, že zapojenie termínu poetika navodzuje zvnútornený kontakt textu s jeho morfológiou, čo interpretačne overuje na poetike exponovaných autorov poviedkovej tvorby zo 60. rokov 20. storočia.
3. V tejto súvislosti, a to naznačujú spoločne traja oponenti habilitačnej práce, by prosper užití autorský a textový záber, čo by umožnilo koncentráciu na exponované genologické a poetologické zázemie autorskej tvorby.
4. Posudzovateľ habilitačnej práce sústredil svoju pozornosť na dva prístupy k žánru a textu: prvý rekonštruje povedomie žánru v pôvodnom a stredoeurópskom kultúrnom a literárnom prostredí. Druhý sleduje invariant medzi znakmi poviedky a ostatnými žánrami krátkej epiky.
5. Oponent habilitačnej práce naznačuje, že perspektívne zostáva v budúcom výskume pre habilitantku podnetný „otvorený horizont“, jej slovami, na zhodnotenie „kvantitatívnych genologických charakteristík“ žánru.

Posudzovateľ po úspešnej obhajobe odporúča udeliť habilitantke titul docentka v odbore 2.1.23 teória literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr.

V posudku doc. Mgr. Vladimíra Barboríka, CSc. sa zvyrazňuje

1. Dôkladnosť odborného poznania genologickej problematiky krátkeho žánru a jeho aplikácie do materiálnej bázy s početným autorským aj textovým podloží.
2. Oponent oceňuje habilitantkinu overovaciu stratégiu medzi časopiseckým a knižným vydaním toho istého autorského textu, aby naznačila jeho vývin v autorskom statuse medzi 50. a 60. rokmi.
3. Hodnotu práce podporila sústredenosť habilitantky na kvantitu a žánrovú realizáciu textu, na poznávaciu a pedagogickú výzvu zakomponovanú do rozsiahleho habilitačného spisu.
6. Naznačuje, že by habilitačnú prácu posilnila inštruktívna kapitola, ktorá by na ploche jednej poviedky dôkladne preverila použiteľnosť ňou zvolených hodnotových a hodnotiacich kritérií.
7. Oceňuje sprítomnenie interpretačného, literárnohistorického a axiologického kontextu v metóde a stratégii habilitačnej práce.

Posudzovateľ po úspešnej obhajobe odporúča udeliť habilitantke titul docentka v odbore 2.1.23 teória literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr.

3. ODBORNÉ POSÚDENIE HABILITAČNEJ PREDNÁŠKY

Habilitantka PhDr. Gabriela Mihalková, PhD. predniesla habilitačnú prednášku na tému **Dištinktívne a variabilné rysy slovenskej poviedky**, ktorú jej odporučila habilitačné komisia vo svojom stanovisku. Habilitantka problematiku žánru poviedka v prednáške rozložila do literárnovedne analyzovaných blokov: zámer, tézy, ciele, stav výskumu poviedky, výskumný materiál a metodika. Kontextový pôdorys vývinu a teórie textu ukončila predložením výskumných záverov. Zámer prednášky vymedzila súčinnosťou vývinovej rekonštrukcie genézy a vývinu žánru poviedka od polovice 19. storočia, ale dôraz prednášky sústredila na: *doterajšie žánrové vymedzenia poviedky v slovenskej a predovšetkým vo svetovej a českej literárnej vede*, ktoré viedli k predbežnému stanoveniu súboru 18 črt, ktoré overovala v zbierkach slovenských poviedok zo 60. rokov 20. storočia (Jaroslava Blažková *Jahniatko a grandí*, Dušan Kužel *Vráti sa niekto iný*, Vincent Šíkula *Možno si postavím bungalov*, Pavel Vilikovský *Citová výchova v marci*, Peter Jaroš *Menuet*, Rudolf Sloboda *Uhorský rok* a Pavel Hružík *Okultizmus*) v komparácii so zbierkou novelistických próz Jána Johanidesa *Súkromie*. Výsledkom Mihalkovej výskumu slovenskej poviedky je odlíšenie dištinktívnych (*smerovanie k jedinému účinku, krátky rozsah, postava bez vývinu, prevaha následnosti nad dramatickou vyhrotenosťou, ohraničený čas fabuly a sujetu, jediná hlavná postava, nekondenzovaný dej bez pointy, všedná tematika, neintenzifikovaný čas fabuly a neredukovaná popisnosť*), variabilných (*jednomomentová interakcia, prítomnosť epifánie a exponovanie rozprávača*) a nedištinktívnych rysov (*digresívny ráz rozprávania, prežitie*

pocitu osamelosti, tendenciu k lyrizácii, subjektívne stanovisko rozprávača v závere, sled reflexií prerušovaný epizódami a hybridnosť žánru) slovenskej poviedky v 60. rokoch 20. storočia. Tézy prednášky exponovali záujem habilitantky o poznatky literárnovedného výskumu slovenskej poviedky 60. rokov 20. storočia, ktorý sleduje na pozadí žánrového výskumu svetovej a českej poviedky. Prednášku podporila viacerými grafickými syntézami, do ktorých zahrnula: Výskyt žánrových daností poviedky v zbierke Dušana Kužela *Vráti sa niekto iný* (1964), Mierou prítomnosti žánrových znakov v jednotlivých poviedkových zbierkach slovenských autorov v komparatívnom výskume zvoleného žánru poviedka a novela: Jaroslavy Blažkovej a Dušana Kužela, Jaroslavy Blažkovej a novely Jána Johanidesa. Habilitantka v prednáške zachytila – preberáme jej názvy grafických prierezov - *Poradie žánrových rysov zastúpených v slovenskej poviedke zo 60. rokov 20. storočia, Komparáciu rysov poviedok vychádzajúcich v 60. rokoch 20. storočia s rysmi novely Jána Johanidesa v zbierke Súkromie* (1963), *Komparáciu poradia rysov slovenskej poviedky 60. rokov 20. storočia a rysov zastúpených vo svetovej a českej poviedke 19. a 20. storočia*, či *Komparácia poradia rysov slovenskej poviedky 60. rokov 20. storočia oproti rysom zastúpeným zvlášť v svetovej a zvlášť v českej poviedke 20. storočia*.

Habilitantka prednášku ukončila literárnovedným podnetom, ktorý vymedzil z výskumu poviedky 1. *dištingtívne črty*, 2. *variabilné črty* a 3. *nedištingtívne črty* žánru poviedka: „predbežne možno konštatovať, že medzi *dištingtívne* rysy poviedkového žánru realizovaného v slovenskej literatúre 60. rokov 20. storočia patrí smerovanie k jedinému účinku, krátky rozsah, a to, že sa postava nevyvíja, ďalej prevaha následnosti nad dramatickou vyhrotenosťou, ohraničený čas fabuly a sujetu, jediná hlavná postava, nekondenzovaný dej bez pointy so všednou tematikou, neintenzifikovaný čas fabuly a neredukovaná popisnosť. K *variabilným* rysom poviedkového žánru možno zaradiť jednomomentovú interakciu, prítomnosť epifánie a exponovanie rozprávača, a naopak, k *nedištingtívnym* rysom patrí digresívny ráz rozprávania, prežitie pocitu osamelosti, tendenciu k lyrizácii, subjektívne stanovisko rozprávača v závere, sled reflexií prerušovaný epizódami a hybridnosť žánru.

Prednáška habilitantky predvedčivým spôsobom dokumentovala jej zorientovanosť a odbornú zdatnosť v literárnovednej problematike, zvlášť v problematike žánru (genológia) a textu (teória literatúry, teória textu) s prihliadnutím na vývinový kontext 19. a 20. storočia (genologická a žánrová situácia krátkych epických žánrov), ktorej sa dlhodobo výskumne a publikačne venuje.

4. NÁVRH NA VYMENOVANIE UCHÁDZAČA ZA DOCENTA V ODBORE

Na základe uvedeného habilitačná komisia predkladá predsedovi Vedeckej rady Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity svoj návrh a **odporúča** Vedeckej rade Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove schváliť návrh na vymenovanie **PhDr. Gabriely Mihalkovej, PhD.** za docentku v odbore **2.1.23 teória literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr**.

Miesto a dátum: Prešov, 5. marca 2019

Predsedačka habilitačnej komisie:	Podpis
prof. PhDr. Viera Žemberová , CSc.	prítomná
Členovia habilitačnej komisie:	
prof. PaedDr. Martin Golema , PhD.	prítomný
doc. PhDr. PaedDr. Anna Zelenková , Ph.D.	prítomná
Oponenti:	
prof. PhDr. Kristína Krnová , CSc.	ospravedlnená
doc. Mgr. Vladimír Barborík , CSc.	prítomný
doc. Ivan Jančovič , PhD.	prítomný